

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DDI-1-508-5/02/GG

Warszawa, 2002-12-12

DECYZJA Nr DDI - 109/2002

Na podstawie art. 85 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 4, 5, 6. 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **o d m a w i a** wszczęcia postępowania antymonopolowego, w sprawie stosowania przez F.O. „Dębica” S.A. z siedzibą w Dębicy praktyk monopolistycznych, polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na krajowym rynku opon, poprzez:

- wstrzymanie dostaw towarów handlowych, tj. opon do samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych, rowerowych, rolniczych i dętek, przy braku alternatywnych źródeł zaopatrzenia,
- narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących stosującemu nieuzasadnione korzyści w wyniku wymuszania na dealerach, poprzez system upustów cenowych, zakupu nadmiernie wysokich ilości opon,
- nieuczciwe oddziaływanie na kształtowanie się cen opon samochodowych (zimowych i letnich) oraz rowerowych w 2000 r., w celu eliminacji z rynku podmiotów słabszych ekonomicznie,
- utrudnianie dostępu do rynku, wskutek nieuczciwego oddziaływania na kształtowanie się cen opon samochodowych (zimowych i letnich) oraz rowerowych w 2000 r.,
- sprzedaż towarów produkowanych przez F.O. „Dębica” S.A. powodująca uprzywilejowanie niektórych podmiotów gospodarczych,
- pobieranie nadmiernie wygórowanych cen za opony z zakresu produkcji F.O. „Dębica” S.A.,
- utrudnianie dostępu do rynku opon,

- stwarzanie konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw w wyniku nie wypłacania przez F.O. „Dębica” S.A. równowartości za uznane reklamacje,
- uzależnianie kontynuacji umowy od spełnienia zapłaty za opony samochodowe (zimowe) dostarczone po sezonie,
- narzucanie form uczestnictwa w rynku, poprzez ustalanie innych cen i marż dla dealerów i innych dla serwisu.

UZASADNIENIE

W dniu 30 maja 2001 r. Pan Józef Chmura – właściciel P.W. „ASTA” w Dębicy, wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji zakazującej F.O. „Dębica” S.A. z siedzibą w Dębicy, stosowania praktyk monopolistycznych określonych w art. 4 i 5 nieobowiązującej od 1 kwietnia 2001 r. ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. *o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów*. Powyższy wniosek Pan J. Chmura przesłał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, skąd (za wiedzą i zgodą Pana J. Chmury) w dniu 16 lipca 2001 r. został przekazany Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanemu dalej organem antymonopolowym.

Po dokonaniu analizy powyższego wniosku, pismem z dnia 6 września 2001 r., znak: DDP-II-50/W/4/318/01/PK, Pan J. Chmura został poinformowany, że jego wniosek nie spełnia wymogów formalno-prawnych określonych w art. 84 ust. 2 aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319, z późn. zm.), zwanej dalej *ustawą antymonopolową* i został wezwany do dokonania niezbędnych wyjaśnień, uzupełnienia wniosku oraz przesłania wszelkich dowodów uprawniających do zarzucania praktyki.

W dniu 20 września 2001 r. Pan J. Chmura nadesłał pismo, w którym nieprecyzyjnie i ogólnikowo odpowiedział na postawione pytania, nadal pozostawiając szereg zagadnień niewyjaśnionych. Nie przesłał również żadnych dowodów potwierdzających jego zarzuty wobec F.O. „Dębica” S.A.

W związku z powyższym, postanowieniem z dnia 16 października 2001 r., którego kopia została przesłana Panu J. Chmurze, organ antymonopolowy wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów *ustawy antymonopolowej*, uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego. W ramach tego postępowania, organ antymonopolowy przeprowadził ogólnokrajowe badanie rynku opon, które m.in. miało na celu określenie aktualnej pozycji F.O. „Dębica” S.A. na tym rynku.

Na podstawie materiału zgromadzonego w sprawie organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje.

Art. 8 ust. 1 *ustawy antymonopolowej* stanowi, iż zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Przepis art. 8 ust. 2 *ustawy* wymienia przykładowy katalog praktyk ograniczających konkurencję.

A zatem, aby przedsiębiorcy można było zarzucić i następnie udowodnić stosowanie którejkolwiek z praktyk wymienionych w art. 8 ust. 2 *ustawy antymonopolowej*, należy przede wszystkim wykazać, że posiada on pozycję dominującą na rynku właściwym.

Definicja pozycji dominującej określona jest w art. 4 pkt 9 *ustawy antymonopolowej*. Zgodnie z tą definicją, dominująca pozycja rynkowa przedsiębiorcy to pozycja, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym, poprzez stworzenie mu możliwości działania w znacznym stopniu niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Ustawa wprowadza domniemanie, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %.

Pan J. Chmura jest właścicielem przedsiębiorstwa, prowadzącego hurtową sprzedaż wyrobów produkowanych przez F.O. „Dębica” S.A., przede wszystkim sprzedaż opon do samochodów osobowych. Z kolei F.O. „Dębica” S.A. wytwarza i sprzedaje na rynku krajowym, poprzez sieć dystrybutorów, opony w pełnym asortymencie, tj. opony do samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych, terenowych, rowerowe, motocyklowe i inne.

Za rynek właściwy w przedmiotowej sprawie należy uznać krajowy rynek sprzedaży opon dla odbiorców hurtowych. Zarzucane przez Pana J. Chmurę praktyki dotyczą bowiem możliwości oraz warunków dostępu do wytwarzanych przez F.O. „Dębica” S.A. opon. Tak więc podstawową kwestią w przedmiotowej sprawie było ustalenie, czy pozycja rynkowa F.O. „Dębica” S.A. pozwala jej na działanie w znacznej mierze niezależnie od kontrahentów, do których zalicza się również Pan J. Chmura.

W związku z tym, iż Pan J. Chmura nie podał żadnych danych pozwalających na określenie pozycji rynkowej F.O. „Dębica” S.A. (poza ogólnikowym stwierdzeniem, że jest to „monopolista”), organ antymonopolowy przeprowadził we własnym zakresie badanie rynku opon, mające na celu określenie struktury i stopnia koncentracji rynku opon w Polsce w latach 2000 – 2001. Badanie było przeprowadzone w formie ankiet skierowanych do przedsiębiorców prowadzących hurtową sprzedaż opon na rynku krajowym i objęło zarówno polskich producentów opon (w tym F.O. „Dębica” S.A.), jak również przedstawicieli producentów zagranicznych (importerów).

Na podstawie uzyskanych informacji i danych organ antymonopolowy ustalił, iż na polskim rynku hurtową sprzedaż opon prowadzi dwóch krajowych producentów, tj. F.O. „Dębica” S.A. i Stomil-Olsztyn S.A. oraz producenci zagraniczni (poprzez swoich importerów), tj. firmy: Michelin, Goodyear/Dunlop, Pirelli, Continental; Bridgestone/Firestone.

W badanym okresie roczna sprzedaż opon, zrealizowana łącznie przez ww. przedsiębiorców, wynosiła ok. 13 mln sztuk, z czego najwięcej, bo ponad 60%, wyniosła sprzedaż opon do samochodów osobowych.

Szacunkowe udziały poszczególnych firm w całkowitej sprzedaży opon, kształtowały się w badanym okresie następująco:

- Stomil-Olsztyn S.A. ok. 50,2%,
- F.O. „Dębica” S.A. ok. 34,0%,
- Continental ok. 5,6%,
- Michelin ok. 4,9%,
- Pirelli ok. 1,7%,
- Bridgestone/Firestone ok. 1,6%,
- Goodyear/Dunlop ok. 0,4%.

Natomiast udziały powyższych firm w sprzedaży opon do samochodów osobowych wynosiły odpowiednio: 34,5%; 18,3%; 4,9%; 4,0%; 1,3%; 1,2%; 0,3%.

Przedstawione powyżej udziały przedsiębiorców działających w zakresie sprzedaży hurtowej opon w sposób jednoznaczny wskazują, iż F.O. „Dębica” S.A. nie posiada pozycji dominującej na rynku właściwym. Jej udział rynkowy nie przekracza progu 40 %, a struktura tego rynku (zwłaszcza silna pozycja Stomil-Olsztyn S.A.) nie daje podstaw do obalenia domniemania ustawowego.

Jako, że przeprowadzone badanie nie wykazało posiadania przez F.O. „Dębica” S.A. pozycji dominującej w zakresie hurtowej sprzedaży opon na rynku krajowym, zarzuty Pana J. Chmury o nadużywanie przez F.O. „Dębica” S.A. pozycji dominującej na rynku są – w ocenie organu antymonopolowego – bezzasadne. Podstawową przesłanką bowiem, aby stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę indywidualnych praktyk monopolistycznych, jest posiadanie przez tego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku właściwym. Przedsiębiorca – w tym przypadku F.O. „Dębica” S.A. – nie posiadając pozycji dominującej na rynku właściwym, nie ma możliwości naruszenia zakazu określonego w art. 8 ust. 1 *ustawy antymonopolowej*.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu antymonopolowego za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i konsumentów*

Otrzymuje:

Pan Józef Chmura
P.W. „ASTA”
ul. Kwiatkowskiego 3
29-200 Dębica